

У Х В А Л А
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

**про відмову у відкритті конституційного провадження у справі
за конституційною скаргою Особа 1**

**щодо відповідності
Конституції України (конституційності) положень статей 99,
100 Кодексу адміністративного судочинства України в редакції
до внесення змін Законом України „Про внесення змін до
Господарського процесуального кодексу України, Цивільного
процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного
судочинства України та інших законодавчих актів“ від
3 жовтня 2017 року № 2147-VIII**

м. Київ
5 квітня 2018 року
№ 22-1(II)/2018

Справа № 3-125/2018 (4989/17)

Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у
складі:

Шаптали Наталі Костянтинівни (секретар колегії) – головуючої,
Запорожця Михайла Петровича,
Мойсика Володимира Романовича – доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного
провадження у справі за конституційною скаргою Особа 1

щодо відповідності

Конституції України (конституційності) положень статей 99, 100 Кодексу
адміністративного судочинства України в редакції до внесення змін Законом
України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу
України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу

адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII.

Заслухавши суддю-доповідача Мойсика В.Р. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. До Конституційного Суду України звернувся Особа 1 з клопотанням визнати такими, що не відповідають статтям 3, 9, частині третій статті 22, статтям 24, 55, 64 Конституції України (є неконституційними), положення статті 99 (щодо шестимісячного строку для звернення до адміністративного суду), статті 100 (щодо залишення позовної заяви без розгляду на стадії вирішення питання про відкриття провадження в адміністративній справі або під час підготовчого провадження без проведення судового розгляду справи в судовому засіданні) Кодексу адміністративного судочинства України в редакції до внесення змін Законом України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII (далі – Кодекс).

Автор клопотання вважає, що суди, застосовуючи наведені положення Кодексу, порушили його права, гарантовані статтями 55, 64 Конституції України у системному зв'язку з приписами її статей 3, 9, 22, 24.

Зокрема, Особа 1 стверджує, що частина друга статті 99 Кодексу стимулює безвідповідальність держави за свою діяльність, порушуючи тим самим положення статті 3 Конституції України, а також має дискримінаційний характер щодо позивачів в адміністративному

судочинства, які на відміну від позивачів в цивільному судочинстві мають скорочений процесуальний строк для звернення до суду за захистом своїх прав, що суперечить положенням статті 24 Основного Закону України.

Особа 1 зазначає, що чинна на момент звернення до Конституційного Суду України з конституційною скаргою редакція статті 100 Кодексу внаслідок змін, внесених Законом України „Про судоустрій і статус суддів“ від 7 липня 2010 року № 2453–VI, в редакції Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих положень адміністративного судочинства“ від 17 листопада 2011 року № 4054–VI порівняно з попередньою редакцією названої статті Кодексу звужує зміст процесуальних прав особи на доступ до правосуддя в адміністративному суді, оскільки особа не має можливості довести в судовому засіданні, що вона не пропустила строк звернення до суду. Це, на його думку, суперечить частині третій статті 22 Конституції України, а також порушує і обмежує гарантоване статтею 55 Основного Закону України право на оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади у адміністративному суді, що не відповідає статті 64 Конституції України.

Крім того, автор клопотання вважає, що оспорювані положення Кодексу суперечать статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, а отже, не відповідають і приписам частини першої статті 9 Основного Закону України, за якою „чинні міжнародні договори, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України“.

Викладаючи у клопотанні обставини справи, Особа 1 зазначає, що у вересні 2016 року він та інші позивачі (22 особи, які є вкладниками (кредиторами) публічного акціонерного товариства Банк 1) звернулися до Суд 1 з позовом до Національного банку України про визнання протиправною бездіяльності останнього щодо невжиття заходів забезпечення захисту законних прав та

інтересів позивачів для безпеки збереження їх коштів на банківських рахунках та зобов'язання Національного банку України вчинити певні дії.

Суд 1 ухвалою від xx.xx.xxxx року цей позов залишив без розгляду, оскільки дійшов висновку, що скаргник та інші позивачі пропустили шестимісячний строк для звернення до суду.

Суд 2 ухвалою від xx.xx.xxxx року залишив апеляційну скаргу Особа 1 без задоволення, а ухвалу Суд 1 від xx.xx.xxxx року – без змін.

Суд 3 ухвалою від xx.xx.xxxx , яка в цій справі є остаточним судовим рішенням, відмовив у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою автора клопотання на ухвалу Суд 1 від xx.xx.xxxx року та ухвалу Суд 2 від xx.xx.xxxx року. Зокрема, суд касаційної інстанції зазначив, що касаційна скарга є необгрунтованою, оскільки наведені в ній факти не підтверджують того, що суди неправильно застосували норми матеріального або процесуального права.

Особа 1 також звернувся до Суд 4 , який ухвалою від xx.xx.xxxx року відмовив йому в допуску справи до провадження для перегляду ухвали Суд 3 від xx.xx.xxxx року.

Обгрунтовуючи неконституційність положень статей 99, 100 Кодексу, автор клопотання посилається на окремі норми Конституції України, Кодексу, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Міжнародного пакту про громадянські і політичні права 1966 року, Декларації основних принципів правосуддя для жертв злочинів та зловживання владою, прийнятої Генеральною Асамблеєю Організації

Об'єднаних Націй 29 листопада 1985 року, а також цитує рішення Конституційного Суду України та Європейського суду з прав людини.

Особа 1 просить Конституційний Суд України розглянути його конституційну скаргу поза межами встановленого законом строку, посилаючись на суспільний інтерес, який, на його думку, полягає у масовому порушенні прав людини органами державної влади в Україні, а також поновити пропущений ним строк, оскільки конституційну скаргу від 27 жовтня 2017 року Секретаріат Конституційного Суду України повернув як таку, що не відповідає формальним вимогам, встановленим Законом України „Про Конституційний Суд України“.

2. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить з такого.

2.1. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі зазначається обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); Конституційний Суд України відмовляє у відкритті конституційного провадження, визнавши конституційну скаргу неприйнятною, якщо її зміст і вимоги є очевидно необґрунтованими (частина четверта статті 77). Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу, звертаючись до Конституційного Суду України та стверджуючи про невідповідність оспорюваного закону України (його окремих положень) Основному Закону України, повинен навести аргументи, які б свідчили про обґрунтованість змісту і вимог конституційної скарги.

Аналіз клопотання та долучених до нього матеріалів дає підстави для висновку, що Особа 1 не навів обґрунтування тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень статей 99, 100 Кодексу.

Зокрема, автор клопотання висловив непогодження з правовим регулюванням щодо шестимісячного строку для звернення до адміністративного суду за захистом прав (частина друга статті 99 Кодексу), не врахувавши, що назване положення Кодексу щодо скорочення процесуальних строків звернення громадян до суду було визнано конституційним згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 13 грудня 2011 року № 17-рп/2011 (абзац чотирнадцятий підпункту 6.1 пункту 6 мотивувальної частини, абзац четвертий пункту 1 резолютивної частини). Натомість Особа 1 виклав власну думку, за якою „для ефективного захисту прав, свобод та інтересів особи строк для оскарження в адміністративному суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади в порядку адміністративного судочинства повинен бути як мінімум таким же, як і строк для звернення до суду в порядку цивільного судочинства (тобто три роки)“.

Автор клопотання зазначає, що оспорювані положення статті 100 Кодексу звужують зміст існуючих раніше процесуальних прав особи на доступ до правосуддя в адміністративному суді (щодо залишення позовної заяви без розгляду на стадії вирішення питання про відкриття провадження без проведення судового розгляду справи в судовому засіданні), а отже, він не мав можливості довести в судовому засіданні, що дійсно не пропустив строк звернення до суду.

У пункті 2 резолютивної частини ухвали Суд 1 від хх.хх.хххх року у справі Особа 1 зазначено, що залишення позовної заяви без розгляду не позбавляє позивача права звернутися до адміністративного суду в загальному порядку з клопотанням про поновлення строку звернення до суду з визначенням поважності причин пропуску строку звернення до суду. Як вбачається з ухвали Суд 3

Від 'хх.хх.хххх року, разом з позовною заявою позивачі подали заяву про поновлення строку звернення до суду. Однак суд касаційної інстанції, дослідивши надані докази, погодився з висновками судів попередніх інстанцій про те, що позивачі не навели „поважних обставин, які не залежать від волевиявлення сторони та пов'язані з дійсними істотними перешкодами та труднощами, що заважали звернутись до суду у межах встановленого строку“.

Отже, автор клопотання не навів обґрунтування тверджень щодо невідповідності Конституції України оспорюваних положень Кодексу, чим не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Крім того, до конституційної скарги не додано всіх копій документів і матеріалів, на які є посилання, та не всі вони зазначені у відповідному переліку, що порушує пункти 7, 8 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

2.2. Аналіз конституційної скарги та долучених до неї матеріалів вказує на те, що Особа 1, звернувшись до Конституційного Суду України з клопотанням про визнання неконституційними оспорюваних положень Кодексу, фактично викладає власні міркування щодо правильності розгляду його справи в судах та висловлює незгоду з судовими рішеннями, намагаючись здійснити перевірку їх законності. Однак Конституційний Суд України не наділений повноваженнями щодо перевірки законності та обґрунтованості прийнятих судами рішень і правильності застосування ними норм законодавства (стаття 150 Конституції України, стаття 7 Закону України „Про Конституційний Суд України“).

Перевірка оспорюваних положень Кодексу на відповідність статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року також не належить до повноважень Конституційного Суду України (статті 7, 8 Закону України „Про Конституційний Суд України“).

Таким чином, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України дійшла висновку, що питання, порушені у конституційній скарзі, не належать до повноважень Конституційного Суду України.

2.3. Відповідно до абзацу четвертого пункту 3 розділу III „Прикінцеві положення“ Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга щодо справи, остаточне судове рішення у якій набрало законної сили у період з 30 вересня 2016 року до набрання чинності цим законом, може бути подана у тримісячний строк з дня набрання чинності цим законом.

Автор клопотання вказує, що оскільки Закон України „Про Конституційний Суд України“ набрав чинності 3 серпня 2017 року, а ухвала Суду 3 у його справі набрала законної сили xx.xx.xxxx року, то цей строк було дотримано, тому що вперше з конституційною скаргою він звернувся до Конституційного Суду України 27 жовтня 2017 року.

Конституційний Суд України зазначає, що Закон України „Про Конституційний Суд України“ не містить винятків щодо строків подання конституційних скарг до Конституційного Суду України, які були повернуті заявнику як такі, що не відповідають його вимогам.

Таким чином, автор клопотання не дотримав приписів абзацу четвертого пункту 3 розділу III „Прикінцеві положення“ Закону України „Про Конституційний Суд України“, а його конституційна скарга є такою, що подана з порушенням встановлених законом строків.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктами 2, 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі; неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, статтями 7, 8, 32, 37, 55, 56, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Особа 1

– щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статей 99, 100 Кодексу адміністративного судочинства України в редакції до внесення змін Законом України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII на підставі пунктів 2, 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі; неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Першої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

Судді
Конституційного Суду України

Запорожець М.П.

Мойсик В.Р.

Шаптала Н.К.